

Obsah

Předmluva	10
-----------------	----

PRVNÍ DÍL

Obecná psychodynamika	13
-----------------------------	----

1 Duševní poruchy jako funkční obrazce	14
<i>Deskriptivní a psychodynamická definice duševních poruch</i>	14
<i>Psychoanalytická revoluce a původní teorie nemocí</i>	15
<i>Krise staré psychoanalytické teorie neuróz</i>	16
<i>Symptom jako součást dynamického obrazu</i>	17
<i>Vědomé – nevědomé, kognitivní a emocionální vnímání a motivace</i>	20
<i>Emoce – afekty – pocity</i>	20
2 Konflikt jako základ psychodynamiky	23
<i>Proč je pojem konflikt v psychodynamice zásadní?</i>	23
<i>Variace konfliktů</i>	24
<i>Zvláštnosti ojedinělého konfliktu</i>	26
<i>Význam a úloha úzkosti během konfliktu</i>	29
<i>Pocity studu, závisti a viny</i>	30
<i>Model konfliktu versus model stresu</i>	32
<i>Model konfliktů versus traumatizace</i>	33
<i>Model konfliktu versus získané vzorce chování – behaviorální předpoklad</i>	34
<i>Konflikt versus strukturální nedostatek</i>	36
<i>Konflikt a agrese</i>	37
<i>Vznik agrese – vnitřní zdroj agrese</i>	37
<i>Vnější konflikty jako externalizované vnitřní konflikty</i>	38
3 Obranné mechanismy a mody zpracování konfliktů a traumat	39
<i>Obranné mechanismy – definice, funkce, klasifikace</i>	39
<i>Další obranné procesy: psychosociální obrana a somatizace</i>	42
<i>Obranné mechanismy a vznik symptomů</i>	43
<i>Rozdíl mezi modelem a obranným mechanismem</i>	44
4 Psychodynamické modely utvářené v rámci psychoanalýzy	46
<i>Pudový model</i>	46
<i>Já – psychologický základ a self</i>	47
<i>Deficitní model self</i>	48
<i>Teorie objektních vztahů</i>	49
<i>Intersubjektivní, případně relační psychoanalytické koncepty</i>	51
<i>Funkce objektu</i>	52
<i>Teorie vazby</i>	54

5 Procesy symbolizace a průběh mentalizace	56
<i>Pojem symbolu v psychoanalýze – dříve a nyní . . . . .</i>	56
<i>Mentalizace . . . . .</i>	56
<i>Internalizace . . . . .</i>	57
<i>Externalizace . . . . .</i>	59
<i>Regulace pocitu vlastní hodnoty . . . . .</i>	60
<i>Model tří sloupů . . . . .</i>	61
<i>Starý Freudův koncept ideálního já a model tří sloupů . . . . .</i>	63
	67
6 Psychodynamika snu	68
<i>Původní Freudův model snu . . . . .</i>	68
<i>Další vývoj teorie snu . . . . .</i>	68
<i>Neurofyziologické základy . . . . .</i>	69
<i>Srovnání snu a psychózy . . . . .</i>	70
<i>Význam procesů symbolizace ve snu – dříve a nyní . . . . .</i>	70
<i>Nový přínos jungovské teorie snu . . . . .</i>	71
<i>Sen jako inscenace s důležitými funkcemi . . . . .</i>	72
<i>Terapeutické zacházení se sny . . . . .</i>	72
	74
DRUHÝ DÍL: Speciální psychodynamika	75
7 Nozologická versus psychodynamická trojdimenzionální diagnostika	76
<i>Krise konceptu neurózy . . . . .</i>	76
<i>Trojdimenzionální diagnostika . . . . .</i>	78
<i>Proč je upřednostňováno posuzování podle modu . . . . .</i>	80
<i>„Normalita“ a „porucha“ vytvářejí psychodynamické kontinuum . . . . .</i>	81
<i>Operacionalizovaná psychodynamická diagnostika (OPD) jako alternativa trojdimenzionální diagnostiky . . . . .</i>	82
8 Hysterie a hysterický modus	83
<i>Charakteristický případ na úvod . . . . .</i>	83
<i>Popisný klinický obraz . . . . .</i>	84
<i>Historická poznámka k pojmu hysteria . . . . .</i>	86
<i>Psychodynamika hysterického fenoménu a funkce hysterického modu . . . . .</i>	87
<i>Dopady navrženého konceptu na teorii a praxi . . . . .</i>	91
9 Obsedantní neuróza a obsedantně-neurotický modus	94
<i>Úvodní poznámka k pojmenování a klasifikaci obsedantních poruch . . . . .</i>	94
<i>Deskriptivní klinický obraz . . . . .</i>	95
<i>Psychodynamika obsedantního modu . . . . .</i>	95
<i>Srovnání obsedantně-neurotického s hysterickým . . . . .</i>	97
<i>Praktické důsledky . . . . .</i>	98
<i>Obsese mají mnoho funkcí – dokonce i zajištění bezpečí . . . . .</i>	99

10 Fobický a úzkostně-neurotický modus	102
<i>Popisný klinický obraz fobii . . . . .</i>	102
<i>Psychodynamika fobického modu . . . . .</i>	102
<i>Jak vznikají fobie? Psychoanalytický a behaviorální způsob náhledu . . . . .</i>	104
<i>Úzkostná neuróza a úzkostně-neurotický modus – historická poznámka . . . . .</i>	106
<i>Deskriptivní klinický obraz . . . . .</i>	107
<i>Psychodynamika úzkostně-neurotického modu . . . . .</i>	108
<i>Rozdíl mezi fobiemi a úzkostně-neurotickou poruchou . . . . .</i>	110
<i>Zabezpečující internalizovaný objekt u úzkostně-neurotické poruchy . . . . .</i>	112
<i>Varianty úzkostně-neurotické poruchy . . . . .</i>	114
<i>Role agrese v rámci úzkostné neurózy . . . . .</i>	114
<i>Další varianty a diferenciace úzkostné neurózy . . . . .</i>	115
<i>Polárně protichůdná nebezpečí a korespondující úzkostí . . . . .</i>	116
<i>Hypochondrický modus . . . . .</i>	117
11 Deprese a depresivní modus	119
<i>Nedostatečnost popisné definice depresí . . . . .</i>	119
<i>Funkce depresivního afektu . . . . .</i>	120
<i>Tři bludné kruhy (circuli vitiosi) . . . . .</i>	120
<i>Psychoanalytické modely deprese . . . . .</i>	122
<i>Doplnění a integrace modelů deprese s pomocí modelu tří sloupů . . . . .</i>	124
<i>Poznámka k sebevraždě . . . . .</i>	126
<i>Rozdíl mezi těžkou (dříve endogenní) a lehkou (dříve neurotickou nebo reaktivní) depresí . . . . .</i>	127
<i>Kde zůstal depresivní konflikt? . . . . .</i>	129
12 Depresivní konflikt a dvě nejčastější varianty deprese	130
<i>Další aspekt depresivního konfliktu popsáný v modelu tří sloupů . . . . .</i>	130
<i>Depresivní konflikt v terminologii bipolárního modelu . . . . .</i>	130
<i>Podrážděná, agresivní deprese . . . . .</i>	132
<i>Masochistická varianta deprese . . . . .</i>	135
<i>Masochistický modus mimo depresi . . . . .</i>	138
<i>Definující a historická poznámka k tzv. masochismu . . . . .</i>	138
<i>Obecnější psychodynamická definice tzv. masochismu . . . . .</i>	139
13 Poruchy osobnosti (obecně)	142
<i>K čemu je zapotřebí nová diagnostická kategorie? . . . . .</i>	142
<i>Popisná definice a klasifikace DSM-IV . . . . .</i>	144
<i>Psychodynamika poruch osobnosti . . . . .</i>	145
14 Jednotlivé poruchy osobnosti	151
<i>Poruchy osobnosti s obrannými a kompenzačními mechanismy vztaženými k self . . . . .</i>	151
<i>Poruchy osobnosti převážně vztažené k objektu . . . . .</i>	157
<i>Poruchy osobnosti vztažené k self i k objektu . . . . .</i>	158

15 Závislý a perverzní modus zpracování konfliktu a traumatu	168
Popisné aspekty závislosti	168
Psychodynamika závislosti: pudový koncept, koncept ego psychologie, self psychologie a teorie objektních vztahů	169
Závislé rozšiřování symptomů	170
Terapeutické aspekty závislosti	171
Popisná definice perverzního modu	172
Poznámka k psychodynamice perverze	172
Historický přehled a kritické posouzení konceptu perverze	173
Sexualizace agrese, nebo agresivizace sexuality?	174
Všeobecná psychodynamika perverze	177
Některé speciální formy perverze	178
Masochismus: významná obranná strategie i mimo rámec perverze	178
Sadomasochismus	180
O sexuálních poruchách v užším somaticko-lékařském smyslu	181
16 Psychosomatický modus zpracování konfliktu a traumatu	182
Úvod	182
První aporie: determinismus versus finalismus	183
Druhá aporie: Proč je někdy tělesné onemocnění „zdravější“?	190
Procesy externalizace a internalizace při vzniku psychosomatických poruch	194
Nutnost psychodynamizace psychosomatiky	196
Diferenciální diagnostika tělesných poruch a obtíží	197
17 Psychotický modus zpracování konfliktu a traumatu	201
Popisná a psychodynamická dimenze schizofrenních a afektivních psychóz	201
Psychodynamika těžké deprese	203
Je deprese skutečně převážně porucha sebehodnocení?	205
Mánie a bipolární porucha	207
18 Psychodynamika schizofrenie	211
Klinické vysvětlení konceptu bipolarity, případně dilematu u schizofrenie	211
Obecná psychodynamika bludu	214
Ještě jednou o perzekučním bludu	215
Další varianty psychotické dysfunkčnosti a její funkce	219
Shrnutí variant schizofrenního modu	224
Dva bludné kruhy a jejich důsledky pro terapii schizofrenie	227
19 Neurobiologie psychóz – psychosomatózy mozku	231
Problematika posuzování a třídění neurobiologických zjištění	231
Somatopsychické souvislosti	232
Přední cingulární kúra (ACC) – klíčová struktura?	234
ACC a její význam u depresí	236
Psychosomatické vztahy a význam psychosociálního faktoru	237
Psychosomatózy mozku	238

TŘETÍ DÍL	
Zdůvodnění nově zavedených modifikovaných konceptů	241
Předmluva	242
20 Srovnávací psychodynamika	243
<i>Varianty disociace a podobnost mezi obsesí a bludem . . . . .</i>	243
<i>Pozoruhodná dvojice fobii: klaustrofobie a agorafobie . . . . .</i>	244
<i>Relativizace kategoriální diagnostiky . . . . .</i>	245
21 Bipolární model	248
<i>Vznik a využití bipolárního modelu – nejprve u psychóz a u poruch osobnosti . . .</i>	248
<i>Dva aspekty bipolárního modelu . . . . .</i>	250
<i>Bipolární koncepty u Sigmunda Freuda . . . . .</i>	252
<i>Ještě jednou: agorafobie a klaustrofobie . . . . .</i>	253
<i>Racamierův antinarcismus, Lichtenbergovy základní motivace a Balintova oknofilie versus filobatie . . . . .</i>	255
<i>Lacanovo zrcadlové stadium . . . . .</i>	255
<i>Sandler a potřeba bezpečí, případně pohody . . . . .</i>	256
<i>Kaskáda utváření „my“ . . . . .</i>	257
<i>Ještě jednou: trauma nebo konflikt? . . . . .</i>	258
<i>Bipolarita u Melanie Kleinové . . . . .</i>	260
<i>Zůstane bipolární model relevantní, i pokud zdůrazníme jeho „nedostatky“? . .</i>	263
<i>Význam bipolárního modelu při porozumění napětí mezi pohlavími . . . . .</i>	265
22 Funkce dysfunkčností – všudypřítomný princip	267
<i>Symptom jako diagnostická indicie a jako element funkce . . . . .</i>	267
<i>Finalita v tělesném a v psychickém smyslu . . . . .</i>	269
<i>Symptomatická terapie jako pomůcka . . . . .</i>	270
23 Metaforické konceptualizace	272
<i>Model tří sloupů . . . . .</i>	272
<i>Bludné kruhy . . . . .</i>	272
<i>Metafora nadjá konta . . . . .</i>	273
<i>Závěrečná poznámka, díky níž se vyhneme nedorozuměním . . . . .</i>	277
24 Místo doslovou: vše důležité v 11 bodech	278